

Za Leopoldove (VI.) vlade (1199) so bili na spodnjem Štajerskem zgodovinsko-imenitni boji z Ogrji. V te se je Leopold VI. vpletel na ta način, da je pomagal ogerskemu kralju Andražu proti njegovemu bratu Emeriku. To pa je imelo dobre nasledke za štajersko deželo. V teh bojih se je namreč ptujski gospod Friderik I. vedel tako čvrsto, da si je s pomočjo nemških vitezov pribojeval ves lepi veliko-nedeljski okraj (t. j. Velika Nedelja, Ormož, Središče, sv. Miklavž z ljutomerskimi goricami), ki je bil takrat pod oblastjo Madjarov in ves razdejan. Te lepe kraje je Leopold VI. Slavni

pridružil Štajerski, a svoje nove podložnike prepustil ptujskim gospodom. (V spomin sklenjenega miru z Ogrji je bilo neki ustanovljeno mesto Ormož (Friedau). Ime Friedau spominja menda miru — Friede.

Po Frideriku pridobljeni kraji, kjer so bivali sami Slovenci, bili so tedaj čisto zapuščeni, imeli niso božjih hramov; celo cerkev pri Veliki Nedelji je bila opuščena. Zato jih je prepustil omenjeni ptujski gospod nemškemu križniku (deutscher Ritter-Orden) med l. 1200. in 1205., in l. 1222. je tukaj ustanovil komendo za križnike, kateri naj bi v teh krajih postav-

Minoritska cerkev in samostan v Ptuj. (J. Winkler.)

ljali cerkve in semkaj pošiljali duhovnike svojega reda. Kraj pa, na katerem je pridobil to pokrajino, imenoval je Veliko Nedeljo, ker je bila tedaj uprav velikonočna nedelja. Na tem kraju je baje izgovoril te besede: „An einem grossen Sonntag wurde der Platz erkämpft und Grosssonntag soll nun die Gegend heissen, die fortan deutsche Ritter schützen und schirmen mögen.“¹⁾ Še dandanes so na omenjenih župnijah duhovniki tega reda.

Že preje, ko je bila sekovška škofija ustanovljena (1218) na gornjem Štajerskem, pre-

pustil je Seggau pri Lipnici nadškofu Eberhardu II., kateri ga je daroval novoustanovljeni sekovski škofiji, ter umrl slaven l. 1222.

Njegova vdova Mehtilda, kakor smo že slišali, je delovala pri ustanovi dominikanov v Ptuj l. 1230.

Očetovsko dedščino in fevd v Ptuj je prevzel njegov sin Friderik II., kateri je živel okoli l. 1209.—1256. L. 1235. se je odpovedal od očeta pridobljenim krajem in jih popolnoma podelil križnikom.¹⁾ To darilno in potrtilno

¹⁾ Octavius Bucelinus piše pri l. 1191. o križnikih to-le: „Apud Acam quidam Bremenses, et Lubecenses cives hospitale ad opus infirmorum ex velis navium fe-

¹⁾ F. Raisp, Pettau, str. 273.